

סגן שפירא ישראל

173466

בן לאה ואלכסנדר

נולד ב- ט"ז בסיוון תרפ"ז 1927

התגייס לצה"ל ב- 1948

שרת בגודוד י"ב "ברוק" (12)

נהרג ב- ט' בתמוז תש"ח 1948

בעת מילוי תפקידו.

שפירא ישראל

בן אלכסנדר ולאה. נולד ב-16.6.1927 בתל אביב.
אביו בא לארץ ב-1918 עם הגדוז העברי הראשון, בן
מאמריקה, ואימו-בשנת 1922 מאוקראינה, בן
יחיד להוריו. במשך תקופה ילוותו נזק ממקום

למקום עם אביו שעבד בשירות הטלפונים.
בגיל 6 למד במכון "זיו" ברמת גן ובתל-
לייטוינסקי. בן 7 וחצי עבר לתל אביב ולמד בבית

ספר עממי. בן 10 עבר עם הוריו לכפר אביחיל
ושם סיים את לימודיו בבית – הספר העממי.

אחר לכך עבר לחדרה ולמד שנה בבית- הספר החקלאי בפרדס חנה.
במשך תקופה קצרה עבד כקונע בשירות הטלפונים.
בן 16 וחצי שנה הטריף לקבוצת אלומות שנמצאה באותו זמן בפוריה
ובביתניה.

עירני, חביך וישראל. התלבט מיד בחיי הקבוצה והיה לאחד מאישיה
המרכזיים. עבד בטרקטור, היה עובד שדות ומכתר הקבוצה.

עם פרוץ מלחמת השחרור היה בין הראשונים שנענו לצו הגיוס.
חש בראש תגבורת לקיבוץ גשר. היה אחד החבלנים שפוצצו את הגשר
על הירדן.

השתתף בהגנת קבוצות דגניה בפני שריון הסורים.

התנהג באומץ לב והצליח פצעים רבים מתחת האש האויב.
שימוש כמ"מ מזריך בבית הספר הצבאי למ"כ בית לחם, שנעזה
מתושביה הגרמנים.

עם ההתקפה על העיר נצרת יצא בראש יחידה של טירונים להתקפה על
אחד ממשלטי מוג'ידל, בכניסה לנצרת, ביום 16.7.1948.

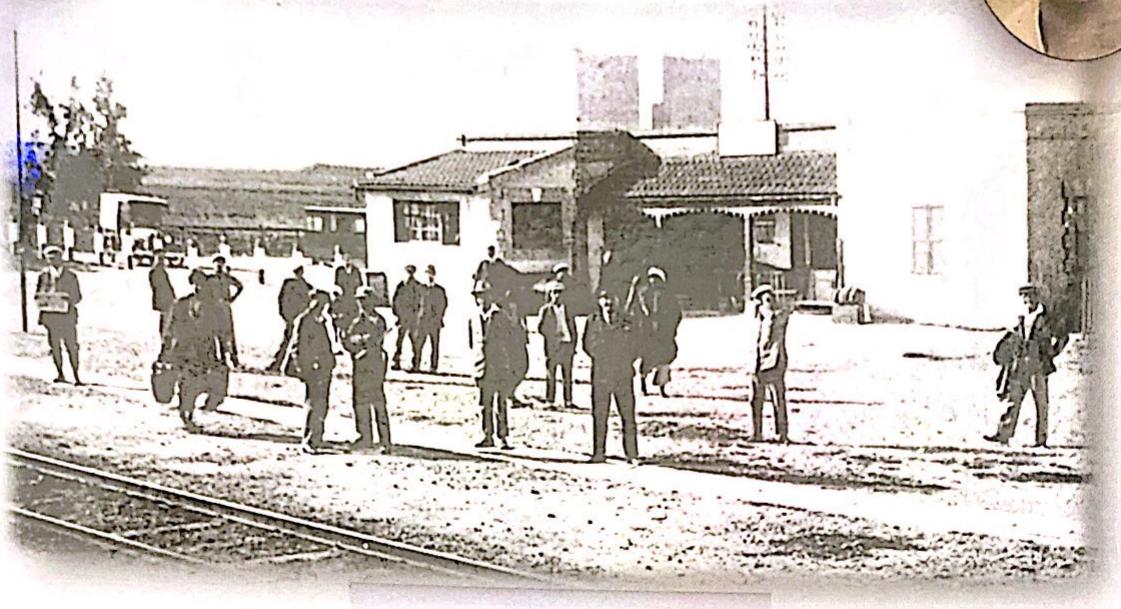
בעצם ההסתערות ורגעים ספורים לפני כיבושה פגע כדור בלבו ונרג.
ב- 18.7.1948 נקבע בחדרה.

ביום ה-30 לפטירתו נולד בקבוצה תינוק ונקרא על שמו – ישראל.

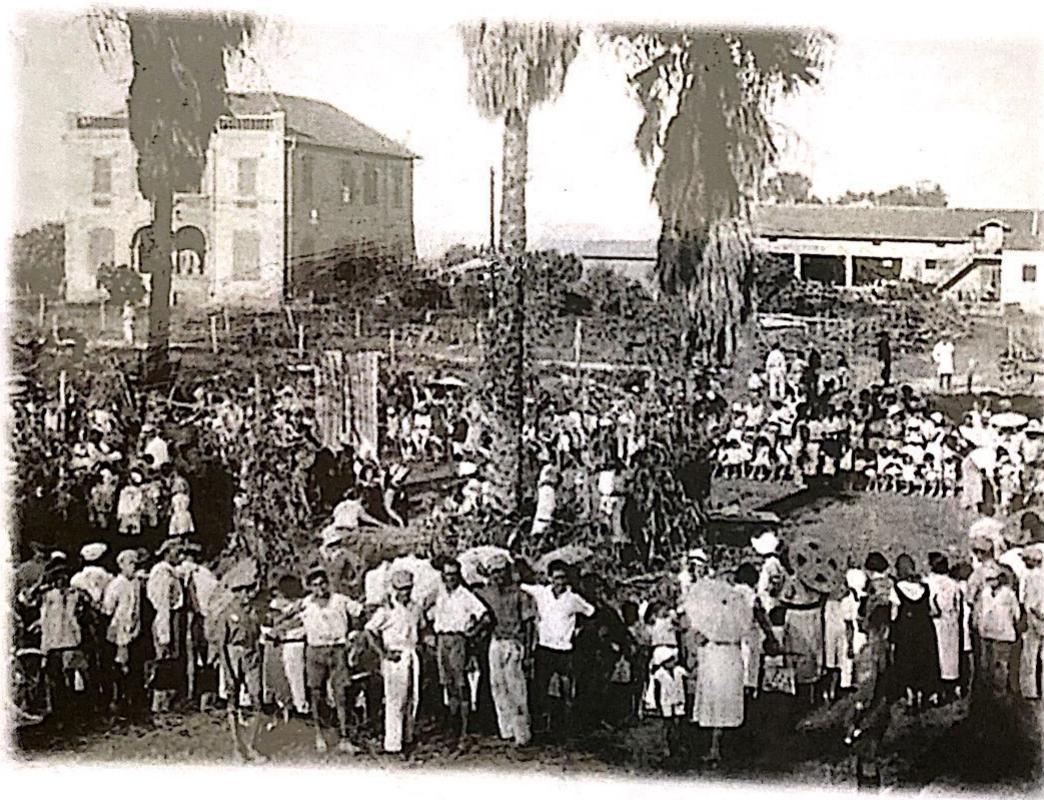
יהי זכרו ברוך.

אזור מגוריו, חדרה

תחנת הרכבת

מקום המפגש של התושבים

בית הספר החקלאי בו למד ישראלי

חטיבת גולני והגנוף האנושי שלה

"חטיבת הגליל והעמקים"

לימים הועברה נפת תלח"י (וגודד "אלון") לאחוריות חטיבות "יפתח" ו"עוזד" שפעלו בגליל העליון המוריחי, ובחטיבת גולני הוקם גודד ח"ר נסף, גודד "גordon", שאחריכך התאחד והתמזג עם גודד "דרור", ובמקומם הוקם גודד הפשיטה הממוכן.

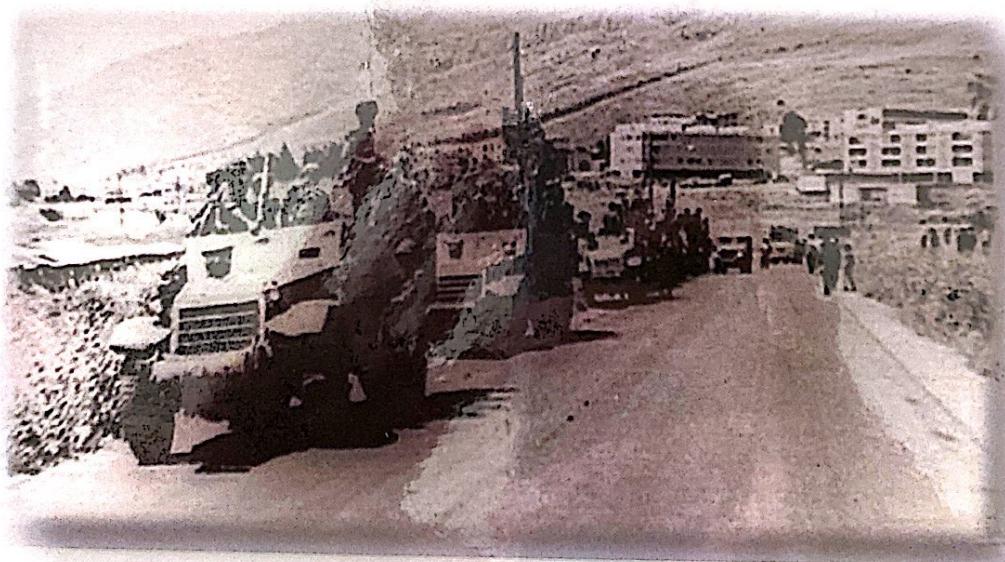
במשך עשרה חודשים ארכיים, מחרור תשל"ח (פברואר 1948) ועד סתיו תש"ט (נובמבר 1948), כוונת החטיבת גולני, "חטיבת הגליל והעמקים" – עד שירדה לנגב בתום הקרבות בחזית הצפון. ואכן הייתה חטיבת גולני כפי שבתבعلיה לימים רבי-אלוף יגאל ידין (בהקדמה בספר "אלון ונשלח" – דרך הקרבות של חטיבת גולני במלחמת העצמאות): "אחת הדוגמאות המאפייניות ביותר לתחילת הקמת צבא הגנה לישראל... דוגמה נאה ומאלפת ליצירת הכוח הצבאי, למקור שאיבתו: אהבת הארץ, הקשור לאדמה ורוח החלומות העקשניות המציגות את יישובינו החקלאיים מן ראשוני המתישבים בגליל ועד לאחרון הקיבוצים בעמק..."

הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמות העצמאויות היה מגוון ורב-פנימים. הוא מאפיין את "זרע תש"ח" באורך ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לחימה ומפקידה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי-אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחבי הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת חודשי חייהם אווכים בני עיר ובסים ואף עלים חדשים אנשי גוח"ל ומה"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחורות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ורבות מהן פועלו כקשריות או חובשות קרבויות. כבר במלחמות העצמאויות הייתה החטיבה גולני כור היתוך לילד הארץ ולבני העליות השונות.

ביסודו המבוא שכחוב נחום גולן בספר "אלון ונשלח" נאמר: "...צמחנו בנוף הגלילי ובМИשוריו העמקים, ובמרחבי הנגב הרחכנו אופקים – התבגרנו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שנותנה לחטיבת את צביזנה וחומרה המיויחד, וממנה ספגה את ערכיה, כי על כן הייתה החטיבה כפרית ונאמנה לערבים שניקה בגושי התיישבות אלו. ציינו אותה תוכנותיו של עובד-האדמה ויושב-הכפר: עקשנות, צמידות, למשימה, שורשיות ושקט..."

מסדרים ותרגילים

הקרב על הדגניות בו השתקף ישראל

ב-20 במאי 1948 ניצחו לוחמי גולני, יחד עם אנשי עמק הירדן, בקרב על הדגניות. קרב גבורה קשה ורב קורבנות, שהפך לסמל עמידת היישוב היהודי בארץ-ישראל מול הפלש הערבי. סמל נצחונו של דוד תש"ח, דור מקימי המדינה, שידע לחפות על מצוקה קשה של אמצעי לחימה בהפגנת אומץ לב, אמונה ולחט, מORAל גבורה, רוח לחימה, נכונות ודקות במטרה.

בקרב על הדגניות ("דגניה א' ודגניה ב") נלחמו, כולם אחד, חברי חמשקים עצם, שהגנו על ביתם ועל אדמותם ולוחמי גדור 'ביק' ונפת 'כנרת' – אנשי טבריה, יבנאל, הגליל התיכון ועמק הירדן. בצהרי אותו יום חמישי (20.5.1948), לאחר שנגלו המתקפות הדרומיות הסורי על מדנות דגניה א', וטנק סורי אחד אף חדר לחצר חמשק ונבלם גgel של בקבוקי מоловו ורימוני-יד, הצטרפה למאמץ להדיפת הסורים גם סוללת תותחים הרריים בקוטר 65 מ"מ, שכוננו בשם "נפוליאוניים". תותחים אלו, שהופעלו ללא מכשורי סיון, הפכו את נסיגת האויב הסורי משעריו הדגניות ל התבוסה. בשעות אחר הצהרים פינה האויב הסורי, שסבל אבדות כבדות בלוחמים ובאמצעי – לחימה, את אישור צמח, ובערך נסוג לביסו בתל-אל-קאסר.

עמידת הדגניות הצטרכה למעשה הגבורה של חברי קיבוץ גשר מול פלישת חיל המשלוח העירקי – עד 17 במאי 1948, ולעמידת קיבוץ עין-גב מול התקפה טורית משולבת, שהתנהלה גלים גלים מכיוון הר-טזסיטה, ב-10 ביוני 1948, יממה אחת בלבד לפני כניסה הסכם "ההפגנה הראשונה" לתוקפו.

בית בדגניה לאחר הפצצת

הקרב על נצרת בו בהרג ישראל

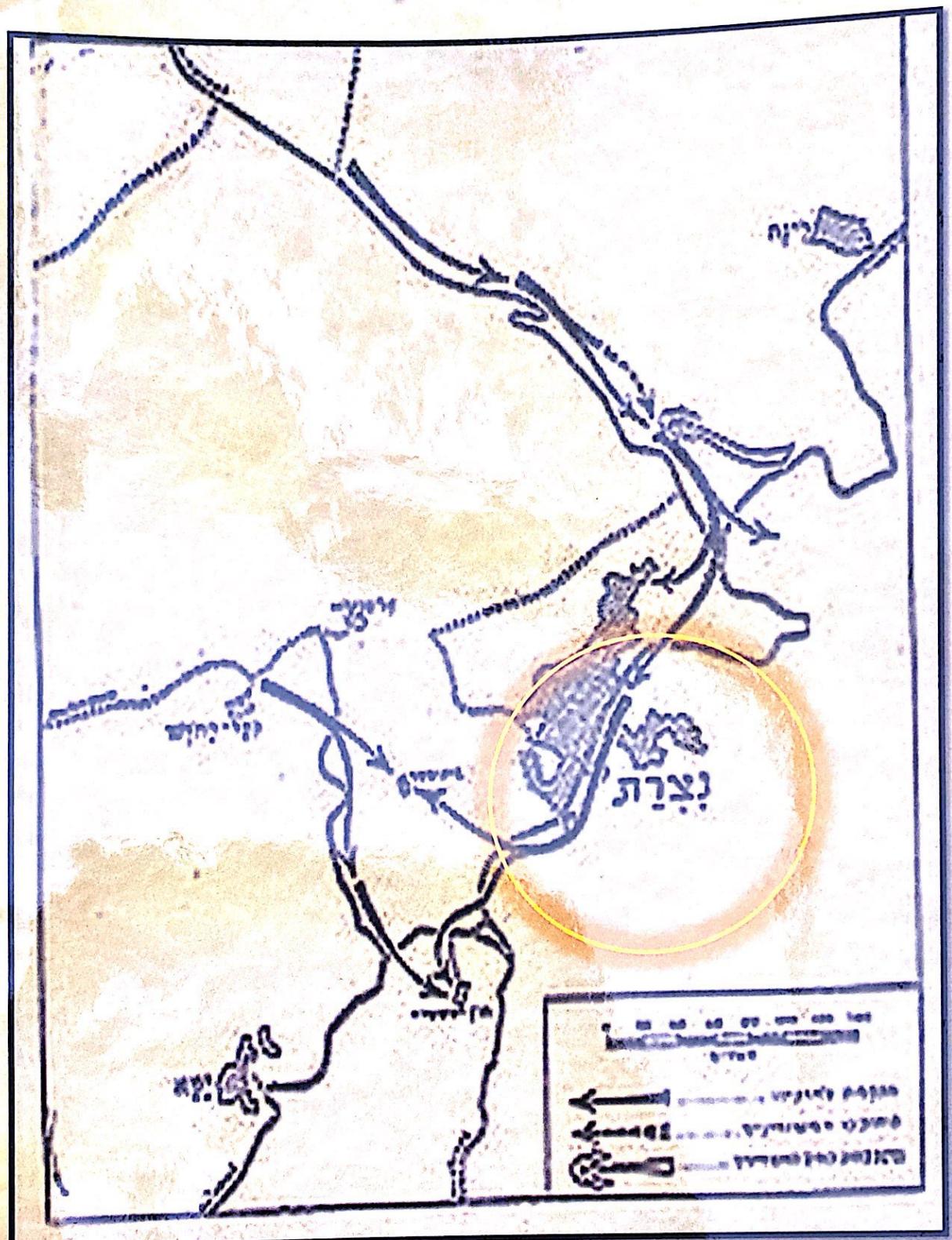
14. סג'ורה - השער לנצורת

למשך חמישה ימים נשמרו קריאות העربים, הולכות ונישנות "עליהם... עליהם". קולות מלאי חימה ועם הדחדו בין חורשות הזיתים ונבלעו בתחום הגיאיות. חיל קאווקגי החצי סדיר שהכיל בתוכו עיראקים, سورים, מתנדבים ערביים מארץ-ישראל וממחים זרים, הסתער שוב ושוב על המשלטים שלנו תוך אבידות כבדות. העربים דימו להם שזמן הג'יהאד הגיע, עת שלופים את החרב ביד ומסתעררים על היריב המוקנט. כל פעם שהסתערו, חלמו על ידים מורמות וחיל מובס. אך אש וرك אש הקבילה את פניהם. גודז "ברק" אוזר מוגנים, ותקע רgel עמוק באדמות סג'ירה. לא הפחידו קריאות ולא התיששו התקפות.

כמה נראה לפעמים הגבול בין נצחון לתבוסה מטושטש ומובלע בתחום סערת הקרב. יש רגעים אשר לא מדע ההכרעת או הוכרעת. אך כחוט השערה מבדייל ביניהם. רק הזריז וונוט היומה לידי משיג את התועלת מהרגע הקט הזה עת כפות המאונינים שוות. אומרים חז"ל שחטא קטן של איש אחד מהריב עולם וחסד פuous של אדם אחד מציל עולם. וזה בעת שאלהים משווה חטאות עולם וחסדיו במאוני, חטא אחד או חסד אחד יכולם להחריב עולם או להצילו. כמה זה דומה לרגע הקרב. מעשה קטן בלבד של איש בחד יכול לקבוע תוצאות המعرקה. רובהי אמרץ אם הוריד את המפקד של הכוח המסתער, יכול לעזור את כל ההסתערות. מקלען שלא אייבד את עשתונותו יכול לעזר את ההסתערות של מחלוקת שלמה. ולפעמים פגנו אחד עיוור ותועה הורג באויב הרג רב, יוכל להכריע את גורל הקרב. :

כמה היה מעצב עת נראה האויב מסתנן בין הגבעות לכיוון המسلط המערבי וחסרו לנו פצצות של 81 מ"מ על מנת להפיצו. כל פעם שהוצאה פצצה, ספרו אותה הרגמים. השמינית לפני האחורה, החמשית לפני האחורה, הרביעית לפני האחורה וחדל! מה שנשאר הוא נכס יקר מאוד. 4 פצצות זה ישאר לרוגעים יותר קשים.

נכח קאווקגי את סג'ירה הלוך ונגח והקיז את דם חיליו לרגלי שלושת הגבעות ששמרו על המושבה. הוא לא הכריע את הגזע. אפילו ברגעיו הכימיים, עת גויס כל איש בלי יוצא מהכלל: טבח, אפסנא, נשק ועוד נג. כולם עד האחרון עמדו בפרק. ובעמידתם זאת לא ידעו שהם פותחים את שער נצרת בפני הכוחות שעולים מים.

נפרדיהם...

הנחפה

במעט מיום הולדתו מיהר. עד בוגן הוא מתפתח למעלה מבני גילו. תמיד היה גודל מהם ועשועיהם אינם מעסיקים אותו. גידולו הוא מוצא עניין יותר בבית המלאכה לתיקון טלפונים, תופס כל מיני חלקים, פותח את "קרבלתם" ואך מתפרק לעובדים וחיהם וכבר מתחילה להתפתח בו אדם עובד ויצר. כתלמיד בית"ס אינו מסתפק

בלימודים והוא חורש, זורע, נוטע, משתתף בכל העבודות הקשות בפרדס הוריון, בהשאה, קטיף והובללה והוא עדין איננו ברצונה. בהשפעת הוריון הוא נכנס לשנתאים לבית הספר החקלאי בפרדס חנה, אולם

תקופה זו הייתה המשעמת ביותר לישראל. בלימודים ישים לא מצא עניין ופרדס הוריון רחוק, והריהו ממהר יום מפרדס חנה לחדרה על אופניו, במחירות מסיים את שיעורייו, במשחקים אין מוצא עניין רב וסדן למרצו היוצר- והוא מכיר את הוריון להוציאו מבית הספר ולסדרו בעבודה. כל

שהיא, כי כבר רחוק היה מליחס תלמיד, ובן חמיש עשרה הינו כבר אדם עובד. לא עבר זמן רב והוא נעשה קונו ראש איABEL אחר זמן קצר הוא נכח שזו לא דרכו והוא נכנס לקבוצת "אלומות" ומתקשר במחירות לחמי המשק. מתחבב על כל החברים וממהר

להיות מנושא המשק. עם המלחמה הופך ישראל העליון והתמים לאדם רציני שעול ההגנה על שכמו. ובמחירות עובר מפעולה לפועל-שמירת שדות, קורס מפקדים, מדריך לגדר"ע ומשתתף עם קבוצת חניכיו בכל פעולות ההגנה, בקשר ובדגניות, ובהזיפת כוחות הזרים בגליל התיכון ועד שער נצרת הגיע, אבל להיכנס לתוכנה לאזכה. ברגע הניצחון, כשהכוחות האויב החלו זורקין את נשקי ולחניף דגליים לבנים, נחפה ישראל להעיר פקודת מפקד, וכדור אויב פלאח את ליבו והוציא את נשמו בו במקום נחפות לחיות, ישראל נחפה לתיבורן לעבדה ולהגנה, אך למה כה נחפה למות? למה? למה?

ג. סימה

כשיישראלי שפירה, המכונה בתיבה יתרה "גינגי", הגיעו לקבוצה, כשוד חינוי בין חברות פוריה, היה מן הסטירה בין חיכוך המאייר של ישראל, ובין קדרות קירות אבן הבולת השחורה של חורבות הנקנזה, והיה מאבק סטרים מי יכרע את מי. ומאז בואו לנקודה, אף החורבות שוב לא העיקו כל כך, ומאז היו חיוו שורדים בארג' חיה הקבוצה, גאותם ושפלם. וربים החברים שבמצב- רוח קשה היו פונים אל האור, שהיא שופע מאותו עלם חמודות והיו מתעדדים. ודאי שיק היה גם ישראל שפירה לאוטו סוג נער, שציננות, ארץ ישראל, השפה העברית והקשר לאדמה לא היו אצלו שאלות בוויכוח, אלא היו דבריהם, שבבעו של הדור, שנולד בארץ, שהשפה בה הביע את מגומו הראשון היא עברית, ובחולות המושב אביחיל היה מתרוצץ יחר ונתלה בעגלות עוברות ושבות.

הורייו היו אף הם חלוצים בשטחים- חינויים וربים, ואם כי חלוציות זו של ההורדים גרמה לפך,ישראל הקטן היה נער תכופות מוי היישוב העברי אל ירכתי הארץ, ושחה עם אביו בחתנת הגבול של קנטרה, הריל הוסיפה לנער הכרות השכנים, שפטם ומנגנים.

בן 13 נכנס ל"שורה", לארגון "ההגנה". לימוד הכלת המשק והעבדה, שמירת שדות וקשרים עם השכנים, פעילות בהגנה ובפיקוד על הנקודה כולה, עד השלב האחרון השתתפות פעילה בצבא ההגנה, בensus הכיבוש של נצרת, אך להכנס לנצרת כבר לא זכה.

ביום "השלושים" לפטירתו נמול בקבוצה תינוק ונקרא שמו – ישראל. השלשת נמשכת.

נפרדים...

זה סגור הלב התם

כבר חלפה שנה מיום בו נאלמת, ישראל, ולנו נדמה כי רק אتمול
היה הדבר. והנה הופעת לפתע, כולם רונן וצוהל בדרך תמיד, מתבגדח
קמעה על שאימך ואתה לא הצלחתם בפעם החדרונה להיפגש,
ושירתך נישאת על פניה המחנה מקצת ל凱חא:

"זמירם יעטו..." וככה רבות אמרה שירתך, כל כך הרבה טוב לבבויות,
שמפעם לפעם נכספים אנו מחדש לשמעה.

ולאפעם נדמה לנו הנה קולך נישא שם מקצת המחנה, כשירתך
מתגברת על רעם הטרקטור שהנק נהגו, וכך שומעך מתברך בלבבו
אשרינו שזכהנו לאדם שכזה.
ישראל, לא אהבת מליצות, אולם כמה הולמת שירת "הزمיר" לך
ולשכמונך:

חולמתי עניינים-שמיים
מה גדלו מה עמוקו, מה יפו
בהן נשקו אור וצל ערביים,
לי תבל ומלואה נשקפו.

אכן, ישראל, ראיינו בך ובענייך
תבל ומלואה, אם יקר אדם כמוך
מל לנו הארץ.

מתארים אנו לעצמנו, לו אמרנו
דברים אלה בפניך, איזה חיוך של
ביטול ונירה של טוב לב היו
מתפשטים על פניך. וזאת הייתה
אורמר: "ציונות"... אולם נהיה נא
כנים עימך ועם עצמנו.

אהבנוך, גייגי, יקרת לנו, ומיום נפלך מתחלים אנו עם הרישעה אילו
ニיכרת. נגיד מכל אחד באופן אישיש משחו מנפשו הוא, כי ראיינו בך
התגלמות כל הטוב והנעלה, מסירות נפש וחון הלב, ביטוי חי לכיוספים
נעימים של עם סובל החותר לאור ולדור, ליפעה אנושית, פשוט
ל"ציונות".

ומבלתי משים עולה בזכותו שירת טשרניחובסקי השרה על אותו
דור חדשSSH שיר היה:

הדייקת אש ורטובת גיל ורבת הייל
ועולה היא ופורצת היא עד סגור הלב התם.
שיר דמי הוא, שיר נצחי הוא אשר מלא עוז ורומ!

אכן, ישראל היקר, שיר חייך הקצר-
שיר דמי הוא
שיר נצחי הוא
שיר מלא עוז ורומ!

משה

ממחטיו של ישראל

22.5.48

...כן, כל הארץ חוות, אין כמעט מקום שאינו מסוכן ואף אחד מאיינו יוכל לדעת מה ליד יום. על כל פנים כרגע שורר שקט בעמק הירדן. במשך הימים האחרונים לא הופיע המטוסים ולא שומעים התופצויות.

על המערכת הכבודה שהיתה עמוקה אין לי הרבה מה להגיד. רק אני יכול לתאר לי איך אנשים נלחמו בטנקים וגם יכלו להם. חלקי במערכת היה ענום מאד. בית לחם לא ידענו שום דבר מהנעשה ביישוב. לפעת קיבلت פקודה לנטוע מיד לשיד. שם קיביתי קבוצת עולים חדשים ויצאתי עמש מיד לעמק הירדן. לחרות בבוקר היה יום חמישי, היום השחור של עמק הירדן.

שלחנו לדגניה ב'. בדרך הייתה לי הרגשת נחיתות בפני הבוחרים הללו. הם החלו בספר על מלחתם בסטלינגרד, עד שהتابוishi שללא טעמתי טעם של מלחה. אבל מיד עם הכנסה לדגניה ב', עם רעם התופצויות השנה דעתי. בכוח היתי צרייך להזיז ממקום למקום. את זדי זכרות שתמיד הייתה צוחק מהזקנים של עמק הירדן. אחרי המערכת הזאת כל הכלבוד להם.

בן אדיבה, על הרוגים מדברים כל אחר יד. עם נפלו של שרגא גסמן הסטובטני ימים במצבר רות, אולם היום אני שומע על אבדות ומיד ממשיך כאילו דבר לא קרה.

ובקשר לבן ועקב לוגר הרי גם קבוצת אלומות נתנה את חלקה מה אפשר לעשות, נראה שאյ אפשר להקים מדינה בלי קורבנות. אtamול שלחתי לע. בחזרה מכתב שהוא שלחה לבן. הוא כבר לא קיבל...

ישראל שפירה

8 במאי 1948

... חלק גדול מהכוח המגויס נלקח להתקפה על סגירה הערבית ועל סביבתה. ההתקפה לא הצליחה ביוון והتوزאה היא 17 נעדרים וביניהם חברינו שרגא גסמן. עזין לא הוציאו את הגוויות, מחייבים להנערבות הצלב האדום, ובינתיים כבר חפרו את הקבר הראשון. בקבוצה והקרבן עזין איינו.

... מתווך מחשבה שדבר כזה עשוי לקרות לכל אחד ואחד מהחברים, משתדלים להחליף כל שבוע את האנשים, כי הם יוצאים ממש לפועלות. ואוני שלחו לבית לחם להדרכה. בין היתר מכך נסרים ואיתנו לקורט. הוא יתקיים במשפט צבאי עם כל השבלונות (בזיווק בשבי ובסבי הלך מחשבותי כתע...)

ישראל שפירה

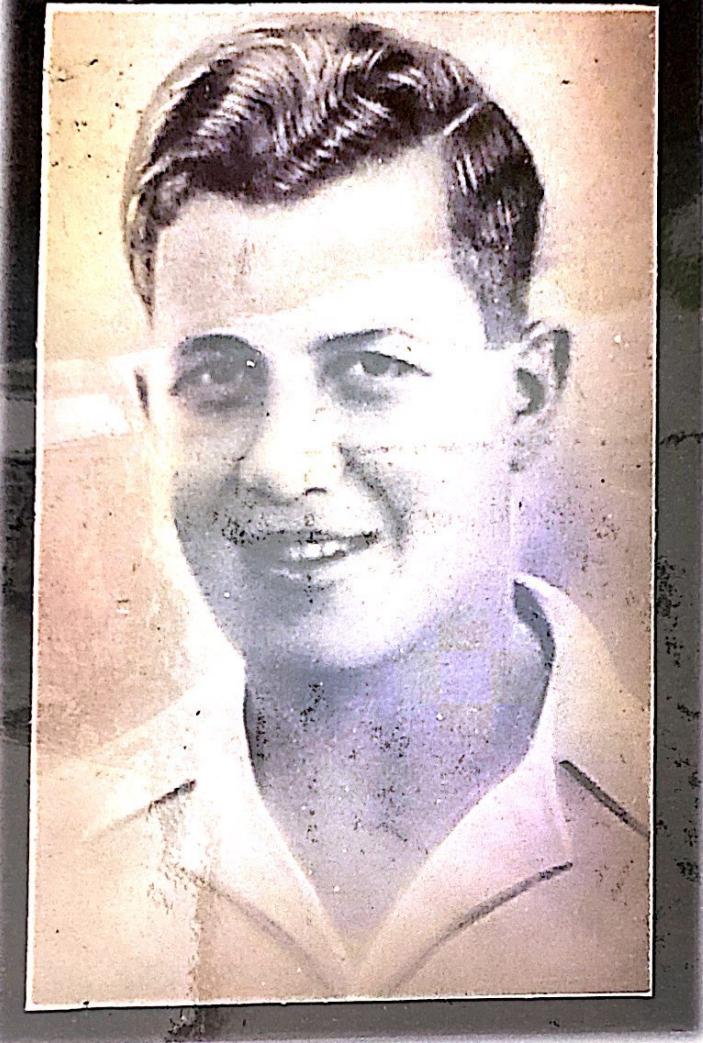
מכתבים שנכתבו לאימן של ישראל.

לאה, מהquia נתן

מִזְבֵּחַ הַיְקִינָה

10) e

לְקַשְׁבָּרִיר צֵמֶה בֵּין לְהִוָּת אֹז לְחִדְלָה,
לְקַשְׁבָּרִיר צֵמֶה בֵּין לְבִכּוֹת אֹז לְזִיהָל,
לְקַשְׁבָּרִיר צֵמֶה בֵּין פְּסָנָה לְבֵין תְּהֻנוֹם,
לְקַשְׁבָּרִיר צֵמֶה בֵּין עֲצִיאָת לְחִלּוּם,
וְאַעֲנָה פְּנַסְעִים כֵּן, פְּתַתְּשָׁלָם הַצֵּמֶה -
כִּי אֶל הַר הָאָטָר וְאֵי לְתְהֻנוֹם הַנִּשְׁמֶה.

